PG
3969
B3N45
1921

From the Collection
of the late

JOHN LUCZKIW

ратурна Бібліотека „Русалки“

921 р. Випуск I.

ОЛЕСЬ БАБІЙ

ЕНАВИСТЬ І ЛЮБОВ

ПОЕЗІЇ

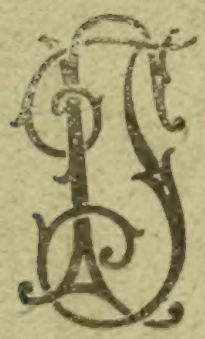

ЛЬВІВ 1921,
ВИДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“.

EX
LIBRIS
IBANA
ЛУЧКОВА

ОЛЕСЬ БАБІЙ

Nenavyst'

НЕНАВИСТЬ І ЛЮБОВ

ПОЕЗІЇ

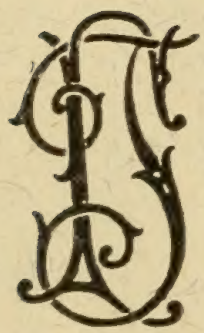

ЛЬВІВ 1921,
ВИДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“.

З друкарні Ставропигійського Інституту
під управою Ю. Сидорака.

APR
9
1984

PG
3969
B3N45
1921

ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ.

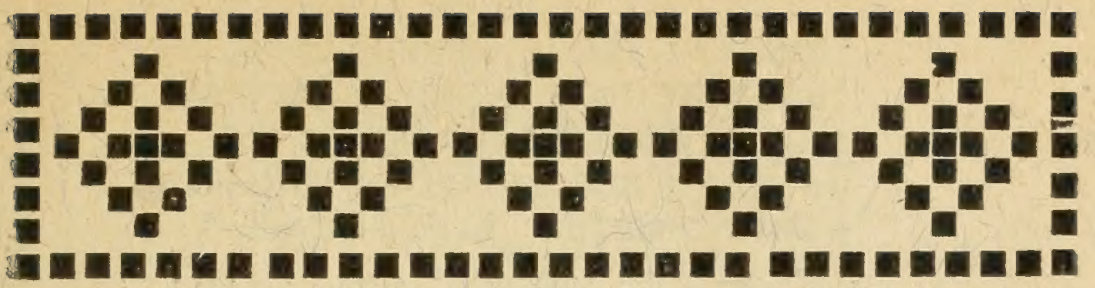

В боротьбі.

Ідіть шукать... Огляньте всю вселенну
Найдіть мені, найдіть країну —
Куток землї...
Кудиб ваш гамір не долинув,
Базарний гамір... крикі злі...
Найдіть безлюдну десь пустиню,
Де запах крови не дійде,
Де не сплюгавив ще святиню
Міняйлів торг і крик офір
На вівтарі богині тьми.
І шибениць пекольний вид...
І брязк шаблюк товпи, що йде
На бій людей, на бій з людьми...
Найдіть... Палить всю душу встид,
Бо згинув бог — збудив ся звір!..
Нехай не бачу там скорпіона,
Що сам себе вбива жалом.
І як паде надія з трона
Убита злом —
Не чую, як співа зневіра, сумний псалом.
Нехай не бачу божевільних рабів-борців,
Що йдуть гасити промінь волі — тугу віків,
Під свист кнутів, під крик катів.
Не бачу Юдів міліони,
Що правду за ціну мамони
Продали знов...

Пролили кров, невинну кров...
Нехай не бачу зграй салдатських,
Що йдуть вбивать усіх дітей,
За мир і цілість тронів царських
Убити „завтра„ всіх людей...

. . . . . .

Від себе я втечу? Куди?
Я все в обіймах титана,
Що зветься „ми".
Тиші не найдеш між людьми.
Спокій в могилї — тут не жди...

. . . . . .

Пождіть! Найдіть мені лиш зілля
На рани людські, божевілля,
О, дайте гнів!
Щоб, моя пісня стала громом,
Щоби від моїх гордих слів,
Немов від труб під Єрихоном,
Упали стіни кривди, зла!
Навчіть мене батіг сплести,
Міняйлів гнати у світи!
Щоб правда в храмі знов жила!
Навчіть мене сказати слово
Полкам, що зорі там гасять,
Щоб взялись пожар роздувать
І ставить волі храм на ново.
Навчіть мене, — щоб всїх профанів,
Які на згарищах святині
Пирують тут під сміх тиранів,
Я міг в лице ударить нинї.
Щоб грянув я в чоло шалене
Усіх рабів, що хороводи
Ведуть на цвинтарі свободи,
Змінявши прапор на пелени,
Шаблї на рожна — а скарбницї
На дар повії — красавицї.
Навчіть мене і дайте сил
Із поля бою не втікати

— І меч підняти
На бій із злом.
О! дайте крил!
Щоби із гордим я чолом
Міг завтра сонця схід вітати.

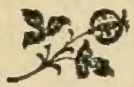

Осанна!

Благословенний будь ти чорний смутку мій кри-
Осанна, осанна мій болю! [латий!
Мій жалю всетворчий, міліони разів вже проклятий
Верни ся! — Тебе я благаю і молю
Мов батько кохану, забуту дитину:
„Верни ся! Верни ся, мій сину!“
Ти смутку безумний давав мені крила вірлині,
Ти жалю знов гарфу Еола —
А туга, а нудьга була вагітна у пісні чарівні
Мов мати прекрасна, задумчива квола.
О болю — ти творець! Туга — чарівниця,
А радість - безплодна, німа красавиця...
Верни ся мій жалю, мій смутку у громи богатий
Вдар душу — причинну у полю,
Дай крила, вбий радісгь. мій любий, проклятий,
Осанна, Осанна — мій болю!

. . . . . .

Йде біль мій, цілунком заплоднює душу піснями —
Зойк туги — крик болю родючої мами.
Йде смуток і душу до зір кудись гонить,
А жаль мій на струнах так дзвонить, так дзво-
[нить...

Станиславів 1920.

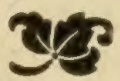

За Збруч.

Нехай, нехай лишаєм вам
Степи, поля, своїх батьків;
Нехай ще раз прийдеть ся нам
Під крик і регіт хижаків
Кидати наш героїв край —
Нехай!
Нехай гуляє тут ще раз
Крівавий меч грізних катів.
Та знайте ви! Ще прийде час —
Кайдани знов зітре наш гнів!
З руїни вільний встане край —
Нехай!

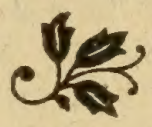

На Київ.

Гей — волинськими шляхами
І безмежними степами
Горде військо в бій іде.
Ідуть Стрільці Січовії,
Линуть орли степовії
Громом пісня їх гуде —
Гей, бій буде!
Голод, втома з ніг кидає,
А сліди їх заливає
Кров, що з босих ніг пливе.
А жару, що тліє в груди
Не гасять неволя, труди;
Запоріжжя дух живе...
Воскрес — живе.
Йдуть стрільці, ідуть герої
І сліди, шляхи всі свої

Кровю, трупами значать.
Не страшна їм смерть, могила,
Ні грізна ворожа сила:
В Київ волю зустрічать
Вірли летять.

У Київі.

Київ! Поклін тобі, поклін!
До твоїх стін
Іду з Карпат врагами гнаний.
Тиж паном був дитинних снів,
З тобою я ридав — радів,
Тебе я бачу — мій Коханий!
Немов паломник, що в бою
З життям втомивсь — тугу свою
В Єрусалим несе далекий,
Так я утомлений в ту мить
До тебе рани йду гоїть.
Іду самотний — одинокий.
І може в горах, де в боях
Лягли спочити в тихих снах
Борці безсмертні і герої,
Я зможу серце насталить
І научусь знова любить
Народ, що вбив надії мої.

Київ, 1919.

В обличчю смерти.

Іде — іде до мене смерть...
Стоїть... сміється край порога.
Сповнилось смутком серце в щерть
В душі гадюкою трівога...
Життя, життя! Разів мільони
Тебе прокляв я в лютім горю —
Манило ти — вказало зорю,
А дало сльози, біль, — проклони...!
І дало горде лиш бажання
Краси, кохання, сонця, волї!
І з тими дарами у полі
Мене лишили у темряві —
Боги лукаві —
Без крил — без сили для змагання...
Життя, життя! О пекло в раю!
У брами вічности я стою
І молю ся, — щоб знов лиш жити,
Страждать, радіти, — знов любити...
Життя! Мене ти обмануло —
І не сповняєш ти ніколи
Своїх обіцянок о доле!
І марність те, що буде й було; —
Я знаю — чар краси, любови,
У царстві мрії —
Не в царстві сліз, не в царстві крови,
Де гниль могил, ґиєни, змії. —
Я знаю! Доля нам судила
Вірлами бути у болоті —
В багні прикуті горді крила,
А мрія там, де зорі злоті. —
Я знаю — щастя самоцвіти
Фата-моргана, обман зору —
Не рай ти — ні, широкий світе, —
Тюрма без світла і простору!
Я знаю — роскіш — сновидіння.
Чомуж так вяне грудь з терпіння?

А бачить світ — весну — вселенну!
Мій Боже! Силу ти таємну
Позволь пізнати прославити, —
Дай жити — Творче — жити! жити!

Одесса—лічниця
У. Г. А. 1920.

Останній заповіт.

(Татяні Михалевич присвята).

Коли я в царство снів полину,
Проклявши, світ крівавий кину —
Іди над Случ — а там в хатині
Найдеш ти ту, котру я нині
На ложу смерти у терпіннях,
У снах — останніх маячіннях,
Все бачу, — з туги завміраю —
Благословлю і проклинаю.
Скажи її, що в день і в ночі
Я бачив ясні тихі очі
І біле личко херувима. —
Що туга люта невмолима
Мій шлях весь смутком устелила
І тут над гробом не спочила.
Скажи, що в жалю і трівозі
Ось тут на вічности порозі
Благаю: Хай мої провини
Вона забуде, гнів покине.
Нехай прийде на гріб скитальця
Й проллє слезину за страдальця.
Умру в чужині — між врагами,
Умру без батька і без мами —
Нехай хоть зросить цвіт калини,

Слеза коханої дівчини.
Скажи: хотяй в дарі від неї
Я мав лиш скарб туги моєї.
Хоч поміж ранами у груди,
Які завдали мені люде.
Одна найглибша люта рана.
Яку рука її кохана
Мені завдала. — я прощаю,
Як скарб єдиний забираю
У царство мира, сну, спокою
Її лиш образ із собою...

Одесса, лічниця.
Ч. У. Г. А. 1920.

Ворог іде.

Йде військо. має хоругов.
Гремить громами барабан:
„Пішли ми в тан...
І з брата, з брата лили кров.
Ще вчера раб, сьогодні пан,
Ще вчера брат, сьогодні кат.
Замкнув в тюрму, сестричку брат.
Чи брат? Чи кат?
Побіда. Ллється регіт сурм.
Ха, ха! А з тюрм, а з тюрм, а з тюрм —
Несеться крик і зойк на глум.
Тут сміх, тут радости оркан,
Там кров ще капле з ран — ах з ран!
До ніг тирана впав прапор,
Святий прапор.
Мов зграя пс в так виє хор,

Солдатський хор:
Тріумф! Гар, гар! Тадра, та, та!
Вже правда стоптана свята!
Тюрма і сльози, кров, пожар...
Та-дра, та, та! Гар, гаррр! гар, гар!
Ха, ха! Про правду, волю, спів?
Там крик рабів, там сміх катів;
Там скрипіт шибениць страшних,
Там крови плюскіт не затих.
Та що там правда, що там кров?
Копальні нафти наші знов!
Та що, що всюди зойк і стон?
Наш бог багнет, а кнут закон.
У нас на грудях хрест, любов,
А на руках, багнетах кров.
Будем кричать про правду, мир,
Самиж підем на злоби пир,
Понесемо у світ, у світ —
Чортів, шатанів заповіт!
Ідуть. Хтось сипле цвіт на шлях.
А там в степах, а там в полях,
Гроби, - хрести на тих гробах.
Ха, ха! А там мов листя цвіт
По всіх краях, у світ, у світ —
Рознесла буря всіх борців.
Втекли ягнята від вовків.
Гей, гей! Як гордо йдуть на шлях!
А там раби дрожать в хатах,
Хтось шепче: „Спів цей за вікном —
Над гробом волі це псалом“.
Гей, гей! Ще вчера тим шляхом
Ішли раби у бій, на пир,
Мов бурі вир!
І плила пісня аж до зір —
Про Січ, що йде з прапором з гір.
Все зникло сном...
А там в куток
Сховався згорблений сваток

І шепче: В бій не хтіли йти,
То мусимо ярмо нести.
Так, так! так, так!
Вірлом не буде черв, хробак...
Так, так... так, так!

. . . . . .

А там... а там...
Веде якийсь крівавий хам
Хлопів із сіл.
Веде за „зраду“ на розстріл.
О муко, муко! Їм у слід
Біжить сімя, біжить весь рід,
А матері не плачуть тут —
За плач же бють —
Лише мов суки ті скиглять,
Що взято в них топить щенят.
В очах їх ад, в душі пожар,
О громи з хмар!
Ударте, вдарте і спаліть
Плюгавий рід, крівавий світ!
Ідуть і грає барабан:
„Ще буде бій, ще буде тан.
І згине, згине Тамерлан!
Весь світ буде єдиний лан,
Ніхто не раб, ніхто не пан“.

. . . . . .

Так грають труби й барабан.

Я хаос.

Я хаос, хаосів усіх!
В душі моїй сплелись акорди
Весняних шумів, піль, лісів,

Шовкові співи соловїв
І городської гамір горди.
Я плаз плюгавий і орел,
Шукач нових святих жерел,
Віщун майбутніх перемог.
В моїй душі дрімає шимпанс,
В моїй душі дрімає бог.
Я брат всіх мас і ворог їх,
Покута вічна, вічний гріх;
Я хаос, хаосів усіх!
Я непорочних дїв невинність,
Проституток я бруд, безвстидність;
Дитинна свіжість і свавілля,
Стареча втома і знесилля.
Я вічний порив, буря, грім,
Жага і голод за усім.
Я злоба Нерона крівава,
Любов Христова преласкава,
Весільний шум, погрібний дзвін,
Молитва тиха і проклін,
Сичів цминтарних зойк і сміх:
Я хаос — хаосів усіх!

Танець з нею.

(Поезія примітиву).

Ходім у тан!
Музико вдар!
В душі моїй знова пожар,
В душі моїй знова любов.
Бушує кров,
Шумить, хвилює мов шампан:

Ходім у тан!
Я пяний, пяний без вина!
Тебе лиш бачу чарівна!
При грудях і грудь:
— Ах — чемним будь! —
— Ах — в тебе грудь мов дві цитринки!
Цимбалів дайте — катаринки!
Дай з Личакова всі гармонії
Бо я в агонії!
Ти не дивись жагуче — сонно!
О Мадонно!
Бо знаєш — я сьогодні звір —
Повір — повір...!
Ти не всміхайся — бо за це
Я можу гримнути в лице!
Тебе в лице!
Щоб ти пізнала цей секрет,
Як люблю я — дикун — поет.
. . . . . .
О Господи — і всі святі!
Там хто в куті?
Глядить мов заздрісний злий вуж,
Муж!
З тхаєш ти зітхаю я,
Вона твоя, твоя... твоя...
Ще хвиля — підеш з нею там —
У ложе роскоші... яж сам,..
Не поцілую уст... ні грудь...
Проклята будь...
В душі вулькан, в душі оркан!
Ходім у тан — у тан — у тан...
Останній тан!

Ми повернемо.

Ми ще повернемо до Тебе Христе—Пане!
Віки, століття минали ми Тебе,
Плювали враз на Твої люті рани.
Слова Твої це голос був в пустині.
На місце слів твоїх великих
Найшли нові ми заповіти,
Бундючних слів велику силу,
Змінчивих фраз хитких безмір.
Тебе ж прогнали ми від себе
До нор робітничих брудних,
До хлопських хат курних
І в монастир —
Де з слів Твоїх творили зброю
Для підлих замірів своїх;
Вбивали всю красу життя,
Яке любив Ти так безм рно.
Шукаючи новітніх правд,
Втопили світ ми в морю крови,
Сміючись з слів Твоїх любови,
Ми злобі ставили престол.
І не найшли за чим шукали.
Родила пімста — пімсту гнів.
Тепер втомились ми — упали,
Крівaві руки в гору зняли:
— Куда нам йти? Де правди шлях? —
Питали ми в сльозах.
Я вірю Христе, що людина
Звертає знов лице до Тебе,
Пізнавши, що слова Твої
Омега й альфа — і до нині
Я вірю — народні прапори
Ми спалимо в краях усіх.
І понад доли, понад гори
Лунать ме гомін слів Твоїх:
Для всіх рабів,
Для всіх панів.

Будеш Ти, Христе, цар і пан
В краю новітніх християн.
Я вірю, Христе — вся земля
Під твоє стане знов знамя!

. . . . . .

Крик голодних.

(Із збірки: „Пролетарська поезія“).

Дайте нам хліба, хліба дайте!
Безкровна зграйо слезопійців,
Крівава секто братовбійців,
Що чесно, мирно світ скувала,
Людство ціле на хрест розпяла,
І смокче кров із ран і піг
Й кричить: „До нас належить світ“!
Ціле людство — це навіз, гній
Під цвіт культури запашний;
А цвіт не вам — не вам рабам,
А нам царям, а нам панам.
Для нас краса і роскіш, чар —
Для вас лиш труд, для вас тягар!
Наш шлях в гору у сяйві зір,
А ваш на дно; ми бог — ви звір...“
Чи бачите? Вино, напій, —
Змішалось з кровію дітей...
Від сліз і поту — хліб гіркий!
Окрушків нам не покидайте.
Дайте нам хліба, хліба дайте!
О ви герої шабледзвонні!
Гиєни злобні, круки чорні,
Що жир лиш з трупів, крови мають,

На трупах слави храм ставляють,
Ведете в бій полки цілії,
Самиж спите в ліжках повії,
Даєте маску правд народних,
Щоб гнать голодних на голодних,
І ллєте кров богато літ
За звук марний — прапору цвіт.
Берліг гетери покидайте,
Розпустниць сріблом не вкрашайте.
За срібло хліб купіть і дайте!
І ви хулителі закона!
Підпоро пітьми, царства, трона,
Що храм в базар змінять ідете
І рай за гроші продаєте;
Ви всі віки царям служили,
На бій полки благословили;
Як ми схотіли трохи крови
Вточить з царів — то ви здрожали,
І всі у голос закричали:
— Христос учив вас лиш любови! —
О ви — покори вміли вчити.
Самиж ідете в славі жити,
Ви всі святі лиш на амвоні,
В життю кланяєтесь мамоні!
Хоч раз хреста в життю згадайте..
І хліба дайте!

. . . . . .

Кінчаться мольби безупинні.
Всі мольби — глас це у пустині —
О ні! Піднесем чорні руки,
Не здержуть нас ні смерть ні муки!
Зітрем всі межі поміж нами,
Як повінь зносить бруд і тами!
Бо Бог создав усе для всіх,
Для щастя всім, життя, утіх;
Полинем всі на шпилі гір

До ясних зір!
Іде, іде чудна година:
Весь світ буде одна країна,
А паном творець і людина!

1921.

Проститутка.

Під муром стою... я повія —
У світлі лямп ярких вечірних,
Сама одна.
І котиться, клекоче хвиля
Мущин пречесних, жен превірних.
Відходять,... бачу... оминають...
Сміються, шепчуть, проклинають:
— Повія... з дому... з бруду... з дна —
І я сміюсь! Ха! ха! Лиш станьте!
На лицях карміном покритих
У мене сміх!
А в душу мою не загляньте,
Бо збудите ви змій неситих.
Ви любите брудний мій спів...
— Тра ля-ля ля! — Я все співаю!
Ходіть! бо сотика не маю!
О подлі ви! Пішли, минули,
Мене сміхом погорди збули,
Проклін!
Я рвалася колись у гору...
А де ви „чесні“ тоді були?
Чому лишили мене хвору
Серед шкільних холодних стін?

Чому на фронті батька вбили?
Мене сиріткою лишили...
Колись... я мріла... на верхівя...
Боролась — падала на шлях,
Не бачили мене в сльозах —
А бачите, як впала в гріх...
Знесилена. Тепер для мене
Ви маєте одно лиш зілля:
Погорду, сміх...
Проклін тобі рідненька нене!
Родила ти мене на гріх!!
Ніхто не йде... бо я привяла,
Ви любите свіженький цвіт!
Мене любили давно, — цвила...
Стоптали — кинули під пліт!
Іду... вже дощик накрапає,
Ах стійте! Хтось на скрипці грає,
Ось тут... погляну до вікон...
Сальон.
Вона! Диття пестить, голубить,
Як любить, любить!
Він грає — чуєте — рояль...
Як жаль...
Ах той, що тут так чудно грає
Любив мене... чи памятає?
Любив, покинув... ах... печаль...
І взяв богату... в них диття...
А я... повія — все життя!
Як хочеться пестить, любить...
Родить — і материю жить...!
Ха! Ха! Ха, ха'
То хто простить мені гріха?
Іде хтось... Кличе: — „Що, підем"? —
— Який старий! Ну щож, підем"? —
Сто марок. — Хай! Дай вин, дай пива!
А я такі учиню дива,
Що й сам діявол не уміє!

Ще кров моя старця загріє!
Паршивий, лисий... ну, ходім!
В розпусти дім!
1921.

Благословення ворогів.

Благословлю вас — ви тирани!
Доземний вам поклін!
За це, що топчуть стяг профани
На згарищах святині стін!
За зойк братів,
За свист кнутів,
За сльози матерей, батьків,
За кривди всі я вас люблю...
Благословлю...!
У вас побідники — герої
За кожний удар, кпини, глум,
За всі знущання, гніт і болі
За смуток тюрм,
За брязк кайдан,
За кров із ран,
За той хрестами вкритий лан,
За муки всі я вас люблю —
Благословлю...
Велике все — дитина муки.
Тирани! Молю не на жарт:
Гей, стопудовий молот в руки
І куйте в душах наших гарт!
Бо біль удар,
Для криці жар.

Ще більше мук, ще більше кар.
Валіть, валіть лінивства храм,
Щоб став народом — раб і хам!

На фронті.

Із царства тьми
У світла край,
Куди Єгови глас таємний
Манить,
Шляхами злитими слізми
Іду під клекіт бур шалений,
Туди, де зоря золотить
Небес лазур.
У вирі бур —
Загинув розмах моїх крил,
На шлях упав я, впав без сил.
З багна, зза гір —
З невіри демони регочуть:
„Куди? Куди? Вертай!
В обіцяний далекий край
Не дійдеш ти!
Не вір пророкам — ні, не вір!“
Так кличуть всі й згасити хочуть
Останню зорю моїх віч.
Понура ніч...
Дрожу... Орел ранений в крила,
А в лет зірватись — вже не сила.
На дні душі
Зродилася жага тиші —
Тиші... Тиші...
І кличе хтось і просить знов:

Верни, верни, під шум дібров!
Верни!
Борню й змагання проклени,
Забудь — забудь
Весь торг життя
І жий, як цвіт, як цвіт весни,
Який не зна туги стремлінь,
Не думає, що йде мороз.
Яке тобі діло до сльоз,
Народніх сльоз, його терпінь?
Народ твій черв, орлом не стане.
А твоя юність — цвітом звяне!
Ти бог, ти цар!
Тож пий, тож пий
Із повних чар!
Тиж в дар віддав
Всю юність, скарб єдиний твій!
Літа розсипав, мов диття,
Що сипле перли у сміття.
Спали, розбий старі вівтарі,
На попелищах, на пожарі
Лаштуй бенкет життя шумний".
Та десь з глибини
Мойого серця в лютий час
Я чую клич, Єгови глас:
„Вперед, вперед, верни на шлях!
Тернистий шлях!
Хай біль і труд
З тобою ділить бідний люд
Неволі син.
Народ підняв свій прапор знов,
Шляхом, шляхом, де ллється кров,
Вертає воля. День змагань
Уже мина.
Обіцяна земля чудна
Вже близько. Глянь. Ось там Синай!
Ще бій, ще труд і вільний край
Вкрасить вінцем свободи скрань!"

. . . . . .

Гуде, шаліє гураган:
Народ свій прапор похилив,
І зброю кинув, поломив,
Вже блище, блище брязк кайдан...
У грудь скрадається змія...
Сумна... сумна душа моя...

Камянець, 1920

На нашій Голгофті.

Народ утомлений в боях
Упав хрестом упил, на шлях,
Тернистий шлях...
Регочуть Юдині сини,
Міняйлів чернь кричить „Розпни!“
„Розпни, розпни!“
Торгуючись святим добром,
Сварню почали під хрестом,
Святим хрестом!...
Поклали в гріб Народ—Хреста
Й пішла на пир та чернь пуста
В шумні міста...
Весь Рим гуде під хор пісень.
Дрожіть! Іде вже третий день,
Воскресний день!
Впав гробний камінь, впав граніт,
Встає вже істина, йде в світ,
Спасти весь рід,
Весь людський рід!

Я бога вбив.

Я бога вбив...
Святиню збурив дух пожаром
І на руїні посадив
Лиш Сфінкса — тайну незглубиму
І в ніч без впину і без стриму
Блукав з тугою в серцю й жаром —
Понад безоднями, ярами,
В степах, тернистими шляхами
Між гнізда змій, гадюк кусливих,
Край пащ звірюк, огнів страшливих,
Скрізь гнала тайна і тревога:
Шукав я бога...
Втомились ноги від блукання,
Втомився дух мій від шукання.
Зглубив я мудрости безумні,
Шляхи до брами тайн пречудні.
У хаосі знаків питання
Я став на темне роздороже,
В розпуці крикнув: „Де ти, боже?“
Аж раз у ніч
Упала пітьма з моїх віч.
Почув я крик, природи глас:
„Покинь шукання ти сейчас!
Ти бога вбив і в цій хвилині
Ти сам став богом у святині.
Кайдани духа всі побореш,
Життя, святиню сам сотвориш,
У вічі Сфінкса ти поглянеш,
Собі кланятись тільки станеш.

. . . . . .

Зраділа вся душа моя —
Що бог—це я, що творець—я.
А буря грає за вікном:
„Ха, ха! Ти черв! Ха, ха! Атом!“

Покинула...

Покинула...
Цвітистим шляхом, безнадійним,
Краєм безодні прегрізної
У ніч за призраком сновійним
На пир суєтности марної
Полинула...
Пішла вона...
Мов зла сестра, що в полі бою,
Кида раненого на муки
Й спішить туди, де трубні звуки
Зовуть її, манять красою.
Пішла вона...
В душі бурун...
Слова і пестощі всі твої
Це був бальзам на рани мої;
Для Савла гарфа Давидова.
Мій шал, ратище мого слова.
Урвали дзвінкість гарфних струн.
В душі моїй
Богацтва безмір, царство мрій
Та з ким ділить їх? Дух сумний.
Немов бездітний лід старий
Думає: З ким свій скарб ділить?
Душа горить...
Бо яж у хаосі світів,
Всіх глобів, космосів, часів —
Простору, руху і віків
Немов у перший день Адам,
Самотний завше — сам, ах сам...!

Молитва поборених.

Не покидай нас, о Надіє...!
В бурливу ніч... в годину бою
Наш корабель пливе по морю
Під клекіт хвиль, під шум вітрів,
Між лави лютих ворогів;
Під знаменами мира, згоди
У пристань рівности, свободи...
Торощать громи машт... вітрила,
Вже хвиля поклад нам залила,
Вже боягузи стяг схиляють,
На човнах до врагів втікають,
Лишають рідний корабель.
Наш зойк о поміч, хто почує?
Лиш ворог, що на нас чатує
Регочеться посеред скель.
Хоч в пітьмі гинуть наші крики,
Хоч світ забув за нас на віки,
Не забувай нас, віро... мріє...
Не покидай нас, о Надіє!
З утоми мліють наші руки,
У нашім серцю гад розпуки...
Вже весла впали у глибину...
Вітрила наші вже в пожарах,
Вже зорі згасли в темних хмарах...
Вже кряче враг мов крук той чорний,
Псалом співає похоронний.
Вже бє в літаври... в сурми грає,
Свою побіду нам звіщає,
Судно затоне... за хвилину...
Нехай... Ми зборемо і море
І сила пекла нас не зборе...
У тиху пристань допливемо,
Обіцяну землю найдемо.
Лиш не кидай нас віро... мріє...
Ти ненько сили... о Надіє!

Казка.

Я мав колись днів юних казку
Дівочу ласку:
Весняні бурі в серці грали пеан життя...
Не знав! Це була лебедина
Життя мойого пісня єдина...
Що бризнула, вогнем засяла
Урвалась, згинула, сконала
Без вороття...
Розбитий дзвін не скаже казку —
Про сни — про ласку...
Був край мов сон — був май мов сон
І була ти дитинко мрійко
Могуча, чудна, чародійка
Мов сон...
І плив човен — сміялись хвилі
Сміявся всесвіт у похміллі!
Я пив останній поцілуй,
Солодкий чар — гірких отруй!
Слова твої у душу мою
Спадали мов у храм весною
Вишневі цвіти до вікон!
Нараз — не цвіт упав у храм,
А з уст твоїх дві слова — змії.
В святиню впали... впали
Сичали злобно на престолі,
А ти пішла. — І я мов в сні
Лишився сам лиш на човні...
Я бачив! Ти ішла по полі
А за тобою шляхом в світ
Моя любов ішла в сльозах...
Надія, мов ранений птах,
На грудях кров — мов цвіт...
Я бачив... Ти ішла горою...
А на хресті конала радість
Розпята твоєю рукою.

. . . . . .

Вже третий май..
Я втратив рай...
Минулись сни... казки весни...
Не вернуться по вік вони...
Усе минулось, лиш туга
В дружбі терпінь
Піде за мною аж до гробу,
Як тінь... як тінь...

Середне, 1921.

В день відвороту.

Боже! З країни сліз, ридання,
З краю неволі —
З гарматнім стогоном у полі,
З ранених зойком тобі шлемо,
Перед престол святий кладемо,
Горячі мольби і благання.
Боже! Ми море сліз і крови
Уже пролили!
Весь край хрести, могили вкрили,
Тут кожна грудочка землиці
Вже повна зліз і кервавиці.
Важкий наш хрест, тяжкі окови!
Єрусалим наш в цій хвилині
Одна руїна...
Ціла Вкраїна
Кона в неволі поганина...
Героїв горстка лиш блукає
На слави звалищах ридає
Мов Єремія край святині!
Ми йшли у бій з жаром надії

В серцях зболілих.
Втонули в крові наші мрії.
В степах вже брязк кайдан несеться
І чути сміх — це враг сміється.
О творче! В кожнім нашім слові
Палає пекло муки, болю!
Наш прапор впав у лютім бою...
Катам під ноги впав у крови...
Боже! За безмір ту, страдання,
За муку, сльози і ридання,
За кров розлиту скрізь по полю
Верни нам, Творче, — волю, волю!...!

Полонені.

Музо глянь! Ось там шляхами
Йдуть ряди — йдуть за рядами...

Такий довгий, безконечний тіней похід з пекла Данта.

А обличчя такі чорні, мов земля в жарі спалена.

А запалі їхні очі криють стільки муки, болю і безмірного страдання — наче хмара градовая криє блискавок і громів у понурім своїм лоні.

Їхні ноги так камінням, терням скраяні, ранені — слід свій тихий серед снігу кровю, кровю заливають, від морозу замерзають.

Їхні спини лиш лахміттям і мішками всі окриті і від ударів нагайки, почорніли, струпішіли.

Там паде жаром скошений, горем, голодом схилений, трудом, злиднями убитий — впав на шлях.

А до нього не товариш і не мати ріднесенька приступає, не ласкавим вона словом промовляє.

Лише сторож його тіло нагайками крає, крає... І до праці проганяє.

Ось підняли і ведуть його за руки. Тут старшина мов звірюка прилітає і в лице його счорніле ударяє...

Бачиш Музо! Тут людина бє людину, пана світу, у лице, у образ бога.. Ха, ха, ха! У образ бога...

...Бачиш? Там в ровах, в болоті хтось шматок хлібця покинув і собаки недогризлу кістку в грязи полишили.

Ха, ха, ха! І всі до кістки, наче зграя псів, припали... І гризуть і поликають; бються, з рук то видирають...

Глянь — як сяють злобно очі, як дрожать, їх чорні руки — глянь, готові кров пролити — брата брат готов убити — ах за кісточку мізерну, за хлібця брудний шматок!...

Чи ти чуєш? Там у церкві піп балакає про правду —

Ах плювать на все святеє!

Як піп сміє там брехати про любов і справедливість, як на шляху бються люде лиш за кісточку, за хліб.

Як сини, сини Христові, брата бють в бліде лице!

Брата бють і ти це бачиш — завтра знов благословити будеш полки на війну!

Бачиш? Там ідуть з театру... Ха, ха, ха! І як посміли? Де тут мова про засвітне, про красу і ідеали, як в бараках сплять у гною, вкриті вошами і брудом — такі люде як і другі — може кращі, як і ви! Сонця — ясности сини.

Як ви смієте сміятись і радіти, веселитись? Там в бараках ллються сльози, там в казармах

стільки болю, тільки мрій про щастя, волю, там змарновані убиті юности чудні літа.

Чуєте? Всі скарби світа — юність, волю і кохання — ви забрали, потоптали, хоч не ви їх творцем — бог.

Як ви сміли танцювати, там, де труп лежить в кімнаті. труп людини і любови, труп добра і труп краси.

Музо! Чи людство так буде вічно гинуть у болоті, хоч душа і крила рвуть ся гей до сонця золотого у країну чар — краси?

Ні, не плач, не плач, о Музо! Ті нещасні полонені коли вийдуть лиш на волю, продовжати муть знущання — те діявольське діло.

Як до рук їх попадається цей чи другий з тих, що вольні — то в тиранів ті змінять ся, що стогнали у неволі; хто на волі тепер ходить — той буде тоді рабом.

Ні, не плач, — бо всі тут мріють про побіду революції, зміну устрою, держави — не про зміну в царстві духа, революцію душі.

На піску терем будують, ловлять сни фантасмагорій,

Ні, не плач, о моя Музо —
свою гарфу ти розбий.

Войнилів. IX. 1921.

ЗМІСТ.

	Стор.
В боротьбі	3
Осанна!	5
За Збруч!	6
На Київ	6
У Київі	7
В обличчю смерти	8
Останній заповіт	9
Ворог іде	10
Я хаос	12
Танець з нею	13
Ми повернемо	15
Крик голодних	16
Проститутка	18
Благословення воротів	20
На фронті	21
На нашій Голгофті	23
Я бога вбив	24
Покинула	25
Молитва поборених	26
Казка	27
В день відвороту	28
Половені	29

APR 9 1984

Видавництво „Русалка“

під зарядом Гр. Гануляка, Львів, Куркова 10

має на складі:

I. Літературна Бібліотека „Русалки“.

1. Олесь Бабій: Ненависть і любов, (поезії) .
2. Клим Поліщук: Скарби віків (укр. леґенди) .
3. Олесь Бабій: Шукаю людини, (нариси) . .

II. Театральна Бібліотека „Русалки“.

1. Хоч раз його правда; шутка на 1 дію . .
2. Не повеюся . . . . . .
3. Перший голова ревкому . . . . .
4. Після равту . . . . . .
5. Воєнна любов . . . . . .

III. Діточа Бібліотека „Русалки“.

1. Клим Поліщук: Золоті Зернятка, (оповідання для дітей) . . . . . .
2. В. Полянський: Дядько Тарас, пєса на 1 дію з життя Шевченка . . . . . .
3. М. Чубатівна: Прогулька, сцен. обр. на 1 дію

IV. Селянська Бібліотека.

1. С. Калинець: З під рідної стріхи, вірші . .
2. Ворожбит-чародій, книжка для забави . .
3. Народній флірт, весела товариська забава .
4. Торбина сміху, людям на втіху . . . .
5. Господарський Календар на 1922 р. . .

Друкується:

1. Клим Поліщук: Веселе в сумному, сатирично-г етична збірка
2. Галина Орлівна: Шляхом чуття, (Новелі).

На почтову оплату треба до кождого замо долучити 20–50 мп.

12184
2K.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY